

CAPUT IV.

De superstitionibus fecte revelatis.

Nota. Non de falsis Christianae Religionis sectis, seu haeresibus, hic agendum, cum ad alium id differamus tractatum; neque de singulis falsarum religionum formis; infinitum enim et intolerabile aggredieremur negotium: sat ergo nobis erit eas universim refellere superstitionum formas quae latius serpunt, revelatae finguntur, et a Christiana alienae prorsus existunt.

De Sinensis imperii religione nihil peculiare dicendum; Paganismum enim sectantur, et qui praeterea dogmaticum quicquam prosequuntur. Buddhismo sunt addicti: idem censeas de Japonica gente, aliisque finitimis regionibus. Persae, ut quibusdam visum est, Brahmanis primitus consenserunt; postea, cum igni et astris cultum exhibuere, idololatri simpliciter sunt accensendi; deinde eorum non pauci christianam fidem sunt amplexati, at in haeresim lapsi Nestorianam, et sub ditionem Mahumetanorum deducti, Mahumeticae sectae nomen dedere; nonnulli tamen fidem retinent christianam, aliis Buddharum placitis conniventibus.

ARTICULUS I.

De Paganismo.

THESIS XXIX.

Paganismus in dogmatibus absurdus, in ritibus impurus dicendus.

269. Probatur I.^a pars. I.^o Paganismus infinitam profitetur deorum multitudinem; ergo absurdus est ex suis ipsis dogmatibus. *Consequentia* ex supra (n. 2), praenotatis elucet. *Antecedens* tum historia, tum hodierna patet experientia. Diodoro Sic. teste (1), Chaldaei duodecim deos majores, pro mensium numero colebant. Varro 300 Joves diversos recensuit. Hesiodus (2) 30,000 deorum per aera volitare ajebat. Apud Mexicanos duo deorum

(1) Hist. l. 1.—(2) Oper. et dier. V, 250.

millia in honore habebantur. Uno verbo, omnia apud ethnicos plena diis; sidera, aër, aqua, nemora, horti, domus, etc. Qua de re vide Augustinum (1) et Ciceronem (2).

270. Prob. 2.º Absurda assignat Paganismus diis officia: ergo. *Ant.* exemplis ostenditur. Lucina mulierum parturientum dea existebat: deus Dispiter partum perducebat ad diem: deus Opis opem ferebat nascentibus; et in terra recipiebat: Levana dea è terra eos levabat, et Cunina cunas tuebatur, et Rumina mammam parvulo emulgebat: Patina, dea quoque, potum praebebat, et Educa escam ministrabat. Segetia segetes, Pomana poma, Bubona boves curabant, et dea Pecunia divitias et pecunias concedebat, ac Strenia strenas initio anni providebat; etc.; etc. Consulas Augustinum (3) et Arnobium (4).

271. Prob. 3.º Paganismus diis suis absurda attributa, moresque perversos adjudicabat: ergo. *Antec.* probatur. Deos corporeos, sexibus distinctos, sensuum voluptatibus addictos, invidia tabescentes, discordiis intestinis turbatos, adversae fortunae subjacentes excogitabat. Bacchus ebriosus reputabatur, mulierosus Hercules, fraticida Romulus, et impius in patrem Jupiter. Hephostion et Antinous, etiamsi notissima forent eorum vitia, tamen templis, sacrificiis, sacerdotibus non caruerunt. Hinc dicebat S. Cyprianus (5): «Deos suos, quos venerantur, imitantur; fiunt miseris!» et Propheta ait (6): «facti sunt abominabiles, sicut ea quae dilexerunt.»

272. II.^a Pars ostenditur. Ritus Paganismi diis erant accommodati, ideoque impurissimi vel vanissimi. Religionis magna pars erant ludi. Saturnus venationibus colebatur, ludis scenicis Liber, circensibus Neptunus, et reliquis pariter diis ludi consecrabantur. Sedebant, teste Arnobio, in his spectaculis, sacerdotes omnes, magistratus, pontifices maximi, augures, castae virgines ignis nutrices, populus et senatus. In hisce religionis ludis comoediae fiebant ac tragediae nequitias, flagitia, amores tractantes: erant satyrae, mixtae faunis et sylvanis, per jocos et saltus agrestes ludentes et delectantes, et tamquam immundi dii spurciora jactantes. Erant et mimi, impudicos motus in silentio dantes, nulli parentes turpitudini. Haec tamen honesta videri possunt si Bacchanalibus, Lupercalibus, Saturnalibus, Floralibus, etc., comparentur, quae a meretricibus, et perditis hominibus celebrabantur datis temporibus. Erant praeterea spectacula gladiatorum, in quibus innumeri saeve dilacerabantur; erant et sacrificia humana ferme ubique; et multi

(1) De civit. Dei, l. 6.—(2) De natura deorum l. 3.—(3) De civ. Dei, l. 4 et 6.—(4) Contra Gentes.—(5) Epist. 1, ad Donat.—(6) Osee, IX, 10.

pópuli, ut Chananaei, Phoenices, etc., diis filios suos sacrificabant. Sacrificia humana etiam Romanis placuisse testatur Livius (1), et Lactantius suo tempore factitatum scribit (2).

273. Conferas turpes hos ritus cum verae Religionis praeceptis (3). *Quid dignum offeram Domino?... Numquid dabo primogenitum meum pro scelere meo, et fructum ventris mei pro peccato animae meae? Indicabo tibi, ò homo, quid sit bonum, et quid Dominus requirat à te: utique facere iudicium, et diligere misericordiam, et sollicitum ambulare cum Deo tuo.*

§ II.

Brahmanismus et Buddhismus.

THESIS XXX.

Brahmanismus et Buddhismus, licet non paucas ex primaeva traditione veritates retinuerint, pluribus tamen erroribus, tum speculativis, tum practicis eas foedarunt.

274. **Nota 1.º** Hae sectae in universa fere Asia, ideoque plusquam in dimidia generis hominum parte dominantur. Buddhismus est quaedam Brahmanismi reformatio, et dominatur in Japonia, imperio Sinensi usque ad Syberiam et Persidem: Brahmanismus vero in India; unde etiam orti Buddhistae et a Brahmanis expulsi. Tempus, quo ortum sectae illae habuerunt, incertum; cum regiones illae historiam et chronologiam contempserint, et fabulosas ac mythologicas temporum infinitas successiones finxerint. Verum longe ante nostram aeram vulgarem eas sectas exitisse pro certo habetur (544 communiter): non tantum priores Ecclesiae Patres, sed antiquiores profani scriptores de illis loquuntur.

275. **Nota 2.º** Libri qui Brahmanismi doctrinam retinent, Vedae appellantur (4).

Quaedam eorum fabula asserit, in coelo a Brahm scriptos: alia autem refert, primum viva voce revelatos, deinde a Vyasa, divo quodam, scriptos. Libri Buddharum dicuntur Tripitaka, id est, triplex canistrum, quia in tres dividuntur collectiones: prima dicitur Soutra Pitaka, et habet sermones Buddhae: secunda, Vi-

(1) L. 22, c. 57. — (2) Div. Inst. l. I, c. 20. — (3) Mich. VI, 6. — (4) Primus Veda appellatur Rig-Veda, in quo preces et hymni continentur: secundus Jadjur-Veda, in quo et preces prosaicae: tertius Sama-Veda, in quo preces ad canendum: quartus Atharvan, in quo ritus sacri describuntur, ad consecrationes, imprecationes... Seculo 17 aerae Xtae. in compendium redacti sunt et in linguam Persanam versi, quod Vpnekhat dicitur.

naya Pitaka, et amplectitur disciplinam: tertia Abhidharma Pitaka, et refert legem revelatam, seu eorum Metaphysicam. Dicunt non scripsisse Buddham eos libros, sed illius discipulos post Buddhae mortem compinxisse. Fingunt etiam, Buddham fuisse Vichnu incarnationem nonam, et continuo renasci in suis successoribus qui primatum tenent sectae.

276. Pars I.^a prob. Docet Brahmanismus unitatem Dei, quem Brahm appellant; eum autem infinitum, aeternum, principium omnium, et immortalem esse fatentur. Cum per creationem Brahm exterius se revelavit, factus est Brahma; cum se per conservationem et restaurationem manifestavit, factus est Vichnu; cum vero per destructionem, Shiva. Quamlibet autem harum personarum dicunt esse Brahm, et tres illas, Trimurtim vocant; in aliquibus autem regionibus unam, in aliis aliam praecipue colunt. Omnia, ajunt, per Brahm esse et subsistere. Docent etiam, universale fuisse diluvium, et omnes periisse homines praeter regem Satyavrata, qui praemonitus a Vichnu ingressus est navim cum septem sanctis, et plantis utilibus, et animalibus.

277. Hominis perfectionem, ajunt in eo sitam esse, ut unum cum Brahm fiat: media id assequendi non esse alia, nisi sui mortificationem, contemptum omnium, orationem, et contemplationem Brahm. Post mortem homines perfecti Brahm uniuntur; valde criminosi in Naracam (infernum) praecipitantur, ubi horribiliter torquentur per centum annos Brahm: unus autem dies Brahm conficitur, 86.400,000 seculorum. Ceteri non omnino puri, bonorum quidem operum mercede non carent, verum damnantur ad renascendum, vel in humanis, vel in brutorum corporibus, donec omnino mudentur. Quoad cultum, unum dicunt esse verum sacrificium, scilicet mundum universum; et in hoc sacrificio omnia esse unum; sacerdotem, victimam, ignem holocausti, scilicet Brahm ipsum. Credunt etiam sectae istae, Mediatore homines indigere; quapropter plures fingunt Vichnu incarnationes, pro supervenientibus avertendis infortuniis.

278. Plures Vichnu fingunt ea de causa incarnationes. De octava autem incarnatione, in quodam, quem Crichna appellant, peracta, eas referunt circumstantias quae Christo Domino mire conveniunt. Hanc incarnationem dicunt factam ad omnia mala reparanda; matrem Crichnae eo fuisse puriorem et pulchriorem quo magis ad partum appropinquabat; natum Crichna media nocte, parentibus coelesti luce circumfusus; et choris divorum suaviter canentibus, etc., etc. Mortem Crichnae diversimode referunt; sed communior eorum traditio eum in arbore sagitta transfixum occubuisse asserit. Quoad postremam incarnationem quam in Buddha factam

dicunt, multa referunt Buddhistae quae ab Evangelii desumpta videntur: ut natum de Virgine, prophetas et sapientes illum uti Deum agnovisse, speciosum prae omnibus hominibus, aqua pura a quodam rege baptizatum, sub arbore sedentem edocuisse, turbas avidae eum sequentes et audientes; semetipsum sacerdotem consecrasse, decem dictasse mandata, etc., etc. Denique credunt, mundum, in decima et postrema Vichnu incarnatione, perituum et in pulverem reductum iri. Ex quibus elucet sectas illas pene primarias fidei catholicae veritates in suis traditionibus obumbrasse.

279. II.^a Pars probatur. Quod Apostolus de sapientibus hujus saeculi dicit, apud Indos evenisse conspicimus; *evanuerunt in cogitationibus suis, et obscuratum est insipiens cor eorum* (1). Et ut a postremis incipiamus: quoad mundi finem, dicunt; decimam Vichnu incarnationem in quodam insigni equo futuram, qui pede semel mundum concutiet et in pulverem reducet. Mediatoris officii, cujus necessitatem fatentur, ridiculas, infirmas et aniles fabellas et incarnationes miscent: 1.º Vichnu incarnatus est in piscem, ut Manu e diluvio liberaret, et Vedas, quos diabolus raperat, redimeret: 2.º in aprum, ut terram super aquas attolleret: 3.º in testudinem, ut pharmacum inveniret immortalitatis: 4.º in leonem, ut vinceret gigantem Hiranaya: 5.º in pumilonem, ut homines a tyranno Bali liberaret, etc.

280. Retributionem fatentur meritorum, at Pantheismum inducunt et Metempsychosim, dum bonos Brahm fieri, pravos in bestias converti commentantur. Perfectionem et beatitudinem in unione et cognitione Brahm reponunt, sed illam in identitatem vertunt; aiunt enim: «qui cognoscit Brahm est Brahm.» Perfectus ita orare debet: «ego sum Brahm: a me non distinguitur Brahm: mihi ipsi sacrificium offero,» etc.

281. Mortificationem et contemplationem extollunt; verum usque ad inverecundam nuditatem, usque ad amentiam illas perducent Gymnosophistae. «Primus perfectionis gradus, ajunt, legere Vedas, relinquere omnes et omnia etiam desideria, excepto frustulo panni ad turpitudinem tegendam, et baculo, et uno vase luteo, et elemosyna ad victum necessaria. Secundus gradus: nihil legere, nec Vedas; nihil cogitare, nihil curare, neque morbos, neque valetudinem, neque vitam, neque mortem, neque modestiam, neque nuditatem, sed hoc unum semper cogitare: «ego sum Brahm, »ego sum anima mundi.»

(1) Rom. I, 21.

282. Ad ejusmodi perfectionem, seu potius amentiam, certis orandi, vel verius delirandi, modis perveniunt Sannyasi. Ita recedere ab omnibus opus est, ut nihil audiri queat: item, corpus et membra omnia in formam testudinis replicare: sensus omnes, corporisque meatus ita ocludere, ut ventus nullus (ajunt, quinque esse in corpore ventos) exire valeat, aut ingredi. Ad id pervenitur, manibus pedibusque applicatis, et sedente Sannyasi super talos. Unum conceditur tantum narium foramen alternatim aperire; fortiter et diu adspirando per unum, et deinde inspirando per alterum: qui perseveraverit, fiet perfectus. Imo si interim saepe dicat Sannyasi (seu Sanctus): Oum (1); nempe duodecies dum inspirat, et totidem dum adspirat; qui id per tres menses fecerit, videbit Devas (deos inferiores); ad quintum mensem, eorum induet qualitates; ad sextum vero erit ipse Brahm. Alia methodus, ajunt, optima est; si interim ad modum testudinis compositus, inspiciat constanter extremum nasi, dicendo: *oum*. Imo erit citissime perfectus qui venam extremae partis nasi bene perspiciat.

283. Retinent diluvii traditionem, sed ridiculis fabulis conspersam. Brahma, creator, post innumera secula dormiebat ut quiesceret paulisper: interim ecce fortis diabolus Hayagriva ingreditur coelum et furatur Vedas a Brahma elucubratos, devorat illos et descendit ut abscondatur in profundum maris. Infelicem ut corrigat casum Vichnu incarnatur in piscem, qui apparet optimo regi Satyavrata, septimo Manu, dum lavabatur ad ripam fluminis. Manu miratus piscis pulchritudinem piscatur illum et reponit in stagno: tantae vero evasit magnitudinis, ut in oceanum transferri debuerit: ibi splendens factus piscis et fortissimo munitus cornu, monuit Manu ut fabricaret arcam, quia operirentur terrae aquis: quod cum Manu fecisset, assumpto magno serpente, cum illo alligavit in cornu piscis arcam, quo ducente, è diluvio evasit. Descendente deinde pisce in profundum maris redemit Vedas et Brahmae tradidit.

284. Docent, omnia per Brahm subsistere; id tamen intelligunt pantheistico modo, ideoque quaslibet res, etiam turpissimas, adorant, et in omnem se tradunt immunditiam. Affirmant, Brahm omnium esse principium: at contendunt, stirpem Brahmanorum procedere a capite Brahmae, stirpem virorum militarium a scapulis, mercatorum a ventre, artificum a pedibus; et ceteram plebem esse omnino immundam, adeoque agere cum aliis, neque ad domos illorum appropinquare eis non licet: ex qua fabula primatum etiam

(1) Tres litterae in honorem Trimurtim.

ac dominationem erga omnes Brahmani sibi vindicant. Verumtamen in quibusdam solemnitatibus turpissime omnes miscentur; quin timeant aliquam inde contrahere immunditiam. Trinitatem quamdam, seu Trimurtim, venerantur; sed temporalem, corpoream, cujus personae conjugia celebrant, et longam habent progeniem: tertia persona, idest, Shiva, impurissimis colitur ritibus, bacchanalia superantibus.

Unum Deum infinitum, immortalem, ore fatentur; factis autem et fabulis negant, ut ex dictis elucet.

285. Diximus Buddham Brahmanismum limavisse. Quod ad Deum spectat, etiamsi ea, quae Brahmani docent, Buddha non reprehendat, tamen ita semper loquitur ac si nullus Deus existeret, vel plane inutilis foret ad hominum felicitatem: unde plures existimant illum atheum fuisse: vulgus tamen buddhistarum theologiam sequuntur Brahmanistarum, nisi quod et Buddham ipsum uti Deum colunt. Perfectionem ergo et beatitudinem non in Brahm reponit Buddha, sed in Nirvana, quod nihilum, seu nihilatio sui, interpretantur. Unde praescribit quoque Buddha contemptum omnium rerum, sui mortificationem, contemplationem, uti Brahmani, sed aliter; reprobat luxuriam, et perfecti etiam ab uxore abstinere debent; prohibet nuditatem, sed vestes ex frustis panni assutis et ubivis corrogatis conficiendae: contemplationem nihili et vanitatis rerum omnium, non autem Brahmae, injungit. Dolorem effugere, negare penitus se ipsum, tota Buddhae sapientia. Beneficentiam commendat erga omnes, sine stirpium discrimine, et eas ad sui sequelam aequaliter invitat: unde et dicunt buddhistae quod indifferenter in qualibet illarum Buddha renascitur. Promittit, quod justii tandem aliquando progrediendo erunt beati, id est, *nihil*; at pravi renascuntur ad majores aerumnas ita, ut etiam in inferno a malis geniis torqueantur: non quidem ex justitia vel retributione aliqua, sed fato, cui omnia subjacent. Ex his facile elucet, cur multo plures Buddhismo quam Brahmanismo adhaereant: verum Buddhistae practice, seu in moribus, Buddham deserunt, eadem turpissima idola colentes, eosdem inverecundos ritus sectantes, cum Brahmanis, eorumque sectatoribus.

Ex dictis elucet, hisce infidelibus evenisse quod Apostolus (1) ait: *Dicentes se esse sapientes, stulti facti sunt: et commutaverunt gloriam incorruptibilis Dei in similitudinem imaginis corruptibilis hominis... propter quod tradidit illos Deus in desideria cordis eorum, in immunditiam, ut contumeliis afficiant corpora sua*

(1) Rom. I, 22.

in semetipsis, qui commutaverunt veritatem Dei in mendacium, et coluerunt et servierunt creaturae, potius quam Creatori, qui est benedictus in saecula. Amen.

Qui ampliorem velit rei notitiam, videat Rohrbacher.—(Historia universalis tom. 2, p. 106); et «Dictionnaire Encyclopedique de la Theologie, par Wetzler, (art. Buddisme).»

COROLLARIUM.

286. Quam facillime ex paemissis inferes; irrito conatu Rationalistas aliquorum dogmatum causari similitudinem, ut dicitent, christianam religionem a Brahmanismo et Buddhismo ortum duxisse: tot enim erroribus et stultitiis eam qualemcumque foedarunt similitudinem sectae istae, ut inde potius deducere oporteat, non quidem eas christianismum genuisse, sed primaevae traditionis fuisse corruptrices. Primi enim post Noënum patriarchae, ut notum est, regiones illas Asiaticas incoluerunt; A braham, a Deo vocatus et sub peculiari susceptus tutela, puram religionis progeniei tradidit formam et doctrinam; ceteri autem idololatriae et cavillationibus indulgentes, diversas induxerunt superstitiones. Praeterea in ortu ipso christianae fidei enuntiatum apud Indos fuit Evangelium, uti certis constat documentis; ibique radices per aliquod secula fixit: necessario igitur evenit, ut, ab Ecclesiae centro remote sejunctae et a fidei puritate deflectentes, plurimas, licet deformatas, retinerent gentes illae christianas veritates. Hoc quidem, utpote obvium ac proclive, jure dicimus; è coeno autem illarum superstitionum sinceritatem doctrinae christianae, morumque sanctitatem profluxisse, adversantibus omnium hominum erroribus et corruptelis, adeo ab omni verisimilitudine remotum existit, ut caeca tantum impietas id somniare potuerit.

ARTICULUS III.

De Islamismo.

THESIS XXXI.

Mahumetismus falsa est religio, id est, miserrantium superstitio.

287. *Nota.* Nationes omnes ac gentium varietates mire nunc miscentur et inter se communicant, mercatura impellente, et totum orbem peragrando juvante facilitate: qua de causa, omnibus utile et peropportunum censendum diversarum superstitionum

noscere deliramenta, earum praesertim quae longe lateque fuerunt evulgatae, uti turpissima ista Mahumetis secta: at theologis, non utile tantum, sed necessarium quoque jure dixeris; ad eos enim et veritatem agnoscere et tueri spectat; ac errores, communiore saltem, profligare; et faciliores vias, per quas possint errantes ad rectam reducere semitam, probe scire.

288. Probatur 1.º Mosayca lex, nec non Jesu Christi Religio, fuerunt a Deo revelatae, adeoque verae, divinaeque existunt. Atqui Mahumetis secta, cum suo Alcorano, tum Mosaycae, tum Christi adversatur religioni: ergo falsa est, et mera fictaque superstitio.

Majorem syllogismi praemissam supra ostendimus (nn. 222, 261); verum, adversus Mahumetanos minime eandem necessum est demonstrare, cum in Alcorano, Mahumetis libro, quem illi jurant, passim edoceatur (1).

Minoris apertam quisque veritatem videbit, si innumeros errores, infinita mendacia, quibus totus conspergitur Alcoranus, legat. Uno alterove exemplo id confirmabo. Homines libertate donari, ut bene agant vel male, qua salutem assequantur, vel, e contra, pe-reant; in utroque clare docetur Testamento: atqui oppositum saepe in Alcorano leges (2). Item; Messiam Regem futurum aeternum, et Dei Filium, ac in ejus fide benedictionem et salutem gentes omnes habituras, docet Judaica et Christiana Lex: sed id passim (3) negat Mahumetana secta. Infra (n. 325) plurimos Mahumetis errores videas.

289. Probatur 2.º Falsa est secta et superstitiosa, quae erronea tradit de Deo dogmata. Atqui Mahumetismus ad peccata et errores a Deo homines necessario induci tradit (4), vel, è contra ad recte operandum; deinde tamen illos in gehenna puniri, hos autem praemiis affici; ergo. Item; Deum mutabilem exhibet, vel mendacem: docet enim revelasse ac auctorem fuisse Legis Mosaycae, postea Evangelii et christianae religionis, et tandem Alcorani ac Mahumetismi, qui illis toto coelo adversatur. Insuper; cum nollent prudentiores fidem Mahumeto praebere, ajebat ipse maledicendo (5): «Avertat Deus cor eorum a veritate, ut illam non intelligant. Quem »Deus regit, bene dirigitur; quem vero seducit, perit. Plurimos creavimus homines ad gehennam; hi corda habent quibus nihil intelligunt.» Ita blasphemus iste, ut terrorem incuteret, loquebatur, fingens ejusmodi a Deo inspirari.

(1) C. II, 81, 254; c. V, W. 48, 50, 51; etc., etc. Nota: cum Alcoranum citamus, ad novam respicimus versionem ex texto arabico, a Kasimirski concinnatam, an. 1844, Parisiis, edit. Charpentier. — (2) C. VII, 178; XI, 120; XCI, 7, 8. — (3) C. CXII. — (4) Alcor. C. VII, v. 178; XI, v. 120; C. XCI, vv. 7, 8; etc. — (5) C. LXVI, 2.

THESIS EADEM CONFIRMATUR.

Aliis argumentis ad hominem, uti loquuntur logici, thesim confirmamus.

290. a) Ii soli diriguntur a Deo et beatitudinem assequuntur, qui credunt revelationi ante Mahumetum factae. Sed huic credere non possunt Mahumetani; ergo Mahumetismus non est vera religio, sed mera superstitio. Major patet ex se; nam cuius Dei revelationi est credendum; nec non Alcorani testimonio (1): «Alcoranus est eorum directio, qui revelationi tibi datae, et aliis qui te »praecesserunt, credunt. Isti soli a Deo diriguntur, eruntque beati.» Item ait (2): «Fecit Deus descendere Pentateuchum et Evangelium »propter hominum directionem.» «Credimus libris Sanctis quos »Moyses, Jesus et Prophetæ è coelo receperunt.»

Est quoque evidens *Minor* syllogismi. Docet passim Alcoranus, nullum a Deo genitum esse filium (3); et similiter alios non paucos errores fidei christianae adversantes: tamen in sacris litteris aperte discimus, Dei Filium Unigenitum esse Jesum (4). Damnantur igitur Mahumetani omnes, et quidem Alcorani ipsius sententia.

291. b) Vera esse nequit religio, sed absurda potius superstitio, quae contradictoria docet et credere injungit: atqui ejusmodi est Mahumetica secta; ergo.

Nemo *majorem*, ut puto, negabit: impossibile namque dicendum, falli Deum vel fallere, ideoque et contradictorias revelare sententias.

Quoad *Minorem* neque ipsi negare audent Mahumetis sectatores: in I.^o capite triginta esse contradictiones fatentur; in II.º autem decem; in III.º viginti quatuor; in toto denique Alcorano ducentas viginti quinque concedunt. Nonnullum exhibebimus exemplum. Docet, (5) Christianos, Judaeos, etc., posse salutem assequi; alibi autem (6), necessum esse Islamismum profiteri, ut quisque salutem assequatur. Insuper docet, non esse ulli coactionem faciendam circa religionem (7); verum mutata postea sententia, praecipit; infideles exterminari et magnam eorum fieri carnificinam; christianos autem et judaeos expugnandos et subjiciendos tributo nisi profiteantur Mahumetis fidem (8).

(1) C. II, vv. 1-4. — (2) C. III, 2, 78. — (3) C. IV, v. 169; CIIIX; etc. — (4) Vide tract. de Incarn. — (5) V. 51, 73; etc. — (6) II, 4; VIII, 13; c. XXII, vv. 48, 49, 50. — (7) Cap. II, 247; X, 99. — (8) VIII, vv. 7, 8; IX, 29; XLVII, 3.

292. Perspicuam etiam exhibet circa miracula contradictionem. Ait; ideo noluisse Deum miracula a Mahumete fieri, quia iis homines non crederent, et virtuti magiae adscriberent (1): quemadmodum cum antiquis factum Prophetis, Moyse, Jesu Filio Mariae, etc. «Jurarunt coram Deo juramento solemnissimo, se »credituros si unum videant miraculum. Dicas (oh Mahumes): »Deus pro suo beneplacito disponit miracula; sed non vult ea fieri, »ut intelligatis, eos non credituros etiamsi fieret miraculum.» At alibi (2), suarum fictionum, mendax homo, penitus oblitus, dicit, et utilia fore miracula si fierent; et facienda promittit, verum ad aliud differri tempus; imo, aliqua, ut propheta crederetur, finxit plane ridicula, quaeque ipse tantum videbat et testabatur. Sic cum vicit Mechanos, mercatorum turmam defendentes a Mahumae depraedationibus, plura finxit in ea victoria miracula, quasi ad fidem confirmandam a Deo facta: «Ad veritatem statuendam et delendum mendacium, voluit Deus infideles, nullo »excepto, exterminari... Mementote horae illius, cum immisit »Deus vobis somnum in protectionis signum, et aquam è coelo »ut vos purificaret, et averteret Satanae abominationem, et fide »confirmaret corda vestra.» Scilicet, antequam pugnae se committerent, dormierant praedones illi, pluerat quoque; deinde infelices mercatores, suas defendentes merces, trucidarunt Mahumetani, uti solent latrones: et ecce mira prodigia ad confirmandam Mahumetismi fidem perutilia! Rursus aliam refert revelationem: «Dicunt: si aliquid saltem è coelo ei daretur facere miraculum, »crederemus. Dicas eis: occulta ad Deum pertinent: Expectate »tantum, et vobiscum expectabo.» Item; sic Deum loqui fingit: «Si mihi placuisset, prodigium è coelo misissem, cujus conspectu »humiliati caput flexissent.» «Laus Deo: cito vobis signa suae »potentiae dabit, quae negare minime valebitis.» Rursus: «Elucere miracula nostra faciemus in diversis terrae partibus, donec »Alcoranum esse verum illis demonstretur.»

Ex his Corani, aliisque pluribus antilogiis, obvia fluit argumentatio. Nequit vera esse religio, quae illa nititur credendi norma ac fundamento, ubi multa traduntur contradictoria, adeoque falsa. At regula et norma credendi in Mahumetica secta, Alcoranus nempe, plurimas exhibet contradictiones: ergo mera superstitio, non autem Religio, dicendus est Mahumetismus.

293. c) Ut validissimum eludant Mahumetani nuper positum argumentum; non fieri, ajunt, in Alcorano *contradictiones*, sed

(1) C. II, 140; III, 180, 181; VI, 109; etc. — (2) VIII, X, 21; XXVI, 3; XXVII, 95; XLI, 53.

derogationes: verum nihil inde proficiunt. Ejusmodi enim *derogationes*, ut ajunt, non circa legem aliquam positivam tantum versantur; sed respiciunt etiam facta vel praeterita vel futura, et veritates etiam dogmaticas; puta, utrum Christus mortuus fuerit, vel non; an libera voluntate moveantur homines, vel fatalismo, etc. Atqui in his locum habere nequit *derogatio*, sed pura contradictio ac mendacium. Deinde quaerimus: inter duas contrarias sententias, quae illarum dicenda est derogata? quae, è contra, vera et derogans? Aliquando ejusmodi antilogiae in eodem leguntur capite; nonnumquam in eodem versiculo; non semel, ajunt, sententiam derogantem praesisse tempore sequentem derogatam. Quid stultius! Oportet igitur, ut a coelo expectent Mahumetani alium Alcoranum, quo declaretur, quid de hoc censendum sit: verumne, an falsum, derogatum vel integrum existat. Fingitur in Alcorano dixisse Deum Mahumeti (1): «Accidere »potest, ut partem aliquam eorum, quae tibi revelata sunt, oblivioni tradas.» Ponamus ergo, Alcoranum totum a Deo fuisse derogatum, at Mahumetem oblitum fuisse hujusce derogationis. Quomodo noscitis, oh Mahumetani, non fuisse omnino derogatum? Praesertim cum Auctor et inspirator ipsius non potuerit non videre, a scopo suo omnino Alcoranum aberrare. Scilicet, ad confirmandam Moysis et Jesu Christi revelationem missus dicitur, et eisdem passim opponitur. Quid ergo congruentius Alcorani scopo, quam quod fuerit universim derogatum?

294. d) Certum et evidens est Moysi, Prophetis et Jesu Christi Evangelio Alcoranum contradicere. Atqui ex duabus oppositis doctrinis, altera falsa sit oportet: ergo vel Pentateuchum et Evangelium, vel Alcoranum falsitate laborare, debent Mahumetani fateri. Subsumo: atqui divinitus fuisse Pentateuchum revelatum, nec non Christi Evangelium, centies asserit Alcoranus, adeoque id ipsi negare non possunt; ergo falsus, fictusque dicendus Alcoranus in iis, saltem, quae Pentateucho et Evangelio Christi opponuntur. Neque id Mahumetanis mirum videri debet, quum sibi ipsi liber iste contrarietur.

295. e) Centies fatetur Mahumes in Alcorano, evidentibus miraculis tum legem Moysis, tum Jesu Christi revelationem Deum comprobasse (2); è contra, (3) centies provocatus Mahumes ut unum saltem exhiberet miraculum pro sua confirmanda revelatione, centies fassus est, non ad miracula patranda se missum, sed tantum ad exhortandum nomine Dei. Unde arguimus: Alco-

(1) XI, 15; LXXXVII, 6, 7. — (2) C. II, vv. 81, 86; V, 110; etc. — (3) III, vv. 179, 180.... VI, 7, 37, 109, 124; XIII, 8, etc.